

ONTWERP VAN DECREET TOT OPRICHTING EN REGELING VAN HET VLAAMS MELDPUNT VOOR GRENSOVERSCHRIJDEND GEDRAG

Dit ontwerp van decreet richt een Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag op dat de aanpak van grensoverschrijdend gedrag beoogt. Het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag wordt ingebed in het Agentschap Justitie en Handhaving. In dit ontwerp van decreet worden de opdrachten van het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag, de informatiedeling met andere instanties en de verwerking van persoonsgegevens geregeld.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

Dit ontwerp van decreet vloeit voort uit de Beleidsnota 2024-2029 van Justitie en Handhaving, waar slachtoffers centraal worden gesteld in het Vlaams beleid en het engagement is genomen om alle vormen van gendergerelateerd geweld en grensoverschrijdend gedrag te bestrijden. Hierin wordt ook uitdrukkelijk bepaald dat het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag decretaal verankerd wordt, waarbij het afgesplitst wordt van het Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI).

Bovendien past het binnen het engagement van de Vlaamse Regering om duurzaam werk te maken van beleidsacties die zowel de fysieke, psychische als seksuele integriteit beschermen.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

Grensoverschrijdend gedrag is elke aantasting van de integriteit van een persoon wegens machtsmisbruik, ongewenst seksueel gedrag, geweld en pesterijen.

Sinds 2017 hebben bewegingen zoals #MeToo seksueel grensoverschrijdend gedrag wereldwijd zichtbaar gemaakt, ook in Vlaanderen. In 2019 kreeg de Genderkamer van de Vlaamse Ombudsdienst een specifieke opdracht voor drie jaar om meldingen rond grensoverschrijdend gedrag in de cultuur en mediasector aan te pakken via een herstelgerichte dienstverlening. Het aantal meldingen bleef spectaculair stijgen, van 20 in 2019 tot 155 in 2022.¹

¹ Jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst, *Parl.St.* VI.Parl. Genderkamer 2022, 2022-23, nr. 41-A, p. 6.

De aanpak van de genderkamer, zowel in het ontvangen van meldingen als in het voorzien van een passend gevolg, bleek een goed antwoord te bieden op de noden van melders. Deze noden zijn er nog steeds, ook voor melders bij andere sectoren. Nog steeds blijven quasi wekelijks gevallen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag in een aantal Vlaamse sectoren, zoals media, sport, hoger onderwijs, zorg en cultuur aan het licht komen.

Verschillende initiatieven werden de voorbije jaren meer en meer uitgebouwd, zoals de hulplijn 1712, de erkennings- en bemiddelingscommissie voor slachtoffers van historisch misbruik, maar ook interne meldpunten, vertrouwenspersonen en aanspreekpunten integriteit. Echter, in sommige sectoren bestaan dergelijke interne meldpunten niet, zijn ze onvoldoende gekend, gaan ze niet rechtstreeks met slachtoffers aan de slag, worden ze als te weinig krachtadig en doortastend beschouwd of wordt de onafhankelijkheid in vraag gesteld. Ondanks het belang en de meerwaarde van deze sectorale initiatieven is de nood aan een duurzame verankering via een sterk extern meldpunt dat de verschillende beleidsdomeinen overschrijdt, net om al die verschillende redenen, gebleken. Het is hierbij dus zeker niet de bedoeling om de werking van reguliere hulpverlening of interne meldpunten binnen de sectoren te ondergraven, maar wel om net maximaal complementair te werken.

Om die redenen wordt het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag (hierna: Meldpunt) opgericht.

Het Meldpunt heeft een tweeledige opdracht:

- De eerste en tevens de kernopdracht van het Meldpunt bestaat erin om meldingen van grensoverschrijdend gedrag te ontvangen en er een passend gevolg aan te verbinden.
- De tweede opdracht betreft het monitoren en in kaart brengen van meldingen van grensoverschrijdend gedrag. Op basis hiervan kunnen aanbevelingen worden geformuleerd aan organisaties waar grensoverschrijdend gedrag plaatsvond. Anderzijds kunnen ook aanbevelingen naar een hele sector, naar het beleid of zelfs over verschillende sectoren heen worden gericht. Op die manier kan grensoverschrijdend gedrag ook structureel worden aangepakt.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Het ontwerp van decreet richt het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag op. De doelstellingen, opdrachten en werkingsmodaliteiten van het Meldpunt worden hierin bepaald. Verder voorziet het ontwerp van decreet een regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de werking van het Meldpunt.

Impactanalyse - JoKER

Impact op kinderen en jongeren

Het ontwerp van decreet beoogt de uitbouw van een centraal aanvullend meldpunt waar grensoverschrijdend gedrag kan gemeld worden en waar er aan de melding een passend gevolg kan gegeven worden. Het Meldpunt richt zich niet specifiek of

alleen tot kinderen en jongeren, maar ook zij kunnen er terecht om grensoverschrijdend gedrag te melden. Met dit ontwerp van decreet wordt aan kinderen en jongeren derhalve extra bijstand en ondersteuning geboden met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag.

De toepassing van het ontwerp van decreet en de oprichting van het Meldpunt hebben een positieve impact op de kinderrechten.

Dit ontwerp van decreet vertrekt vanuit verschillende kinderrechten en basisbeginselen, vermeld in het kinderrechtenverdrag: het belang van het kind, het recht op leven, overleven en ontwikkeling van het kind, het recht om beschermd te worden tegen seksueel misbruik, mishandeling en verwaarlozing en tegen inbreuk op de integriteit. Grensoverschrijdend gedrag kan immers op korte én lange termijn zware gevolgen hebben voor kinderen en jongeren. Chronische stress verandert structureel de waarneming, het lichaam en de vorming van netwerken in de hersenen van een jong kind. Het baanbrekende onderzoek van Vincent Felitti, de zogeheten ACE-studie - ACE staat voor Adverse Childhood Experiences - toont overduidelijk het verband tussen traumatische jeugdervaringen en de verhoogde kans op risicogedrag en chronische ziekten op latere leeftijd.

De gevolgen van grensoverschrijdend gedrag voor minderjarige slachtoffers zijn bovendien ernstiger dan voor meerderjarige slachtoffers, omdat dit het vertrouwen in anderen en in zichzelf ondermijnt. Zulke beschadiging van de vertrouwensband heeft voor een kind enorme negatieve psychische gevolgen en kan leiden tot emotionele problemen en gedragsproblemen.

Dit ontwerp van decreet en de oprichting van het Meldpunt vertrekt dus vanuit het belang van het kind en streeft een versterking van de hogervermelde kinderrechten na.

Een kind, een jongere of een ouder kan zich tot het Meldpunt wenden en warm worden doorverwezen.

Zonder dit ontwerp van decreet zou er geen overkoepelend meldpunt worden opgericht en zou de aanpak van grensoverschrijdend gedrag beperkter zijn. Er zou geen aanpak zijn die de verschillende beleidsdomeinen overschrijdt. Deze nuloptie zou dus overduidelijk een negatievere impact hebben op kinderen en jongeren. Het uitbouwen van het Meldpunt is een en-en-verhaal. De reeds bestaande initiatieven zoals de werking van het JAC, de chatbox Nupraatikerover.be, het Kinderrechtencommissariaat, Child Focus, hulplijn 1712 en de Vertrouwenscentra Kindermishandeling, alsook de reguliere hulpverlening en interne meldpunten, blijven bestaan. Echter, in sommige sectoren en organisaties bestaan dergelijke interne meldpunten niet, zijn ze onvoldoende gekend, gaan ze niet rechtstreeks met slachtoffers aan de slag, worden ze als te weinig krachtadig en doortastend beschouwd of wordt hun onafhankelijkheid in vraag gesteld.

Specifiek naar kinderen en jongeren toe verwachten we dat de maatregelen genomen in het ontwerp van decreet een betere omkadering zullen bieden aan melders, de laagdrempeligheid zullen doen toenemen en de ondersteuning geboden aan kinderen en jongeren, gevoelig zullen verbeteren.

Het ontwerp van decreet voorziet in een rapportage vanuit het Meldpunt naar de Vlaamse Regering. Bovendien voorziet het ontwerp van decreet dat het Meldpunt beleidsadviezen zal verstrekken aan de Vlaamse Regering. Het Meldpunt en haar werking zijn dus een evolutief gegeven, waarbij de noden van de kinderen en jongeren steeds mee in rekening worden genomen. Hiertoe zal structureel overleg worden gepleegd met onder andere het Kinderrechtencommissariaat.

Impact op de grondrechten en op het gelijkheidsbeginsel

Recht op het privéleven

De mogelijkheid tot het verwerken van persoonsgegevens kan beschouwd worden als een maatregel die een impact heeft op het recht op privéleven. Deze maatregel streeft echter een legitiem doel na, met name de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de betrokken personen, en meer bepaald de ondersteuning en begeleiding met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag.

Zoals reeds aangehaald in de algemene toelichting, zal door de oprichting van het Meldpunt een onafhankelijke en beleidsdomeinoverschrijdende aanpak van meldingen van grensoverschrijdend gedrag mogelijk worden.

De nadelen staan duidelijk in verhouding tot het nagestreefde doel. Aangezien het ontwerp van decreet een mogelijke impact heeft op het recht op privéleven, en meer bepaald op de privacy van de betrokken personen, werd het ontwerp van decreet aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en de Gegevensbeschermingsautoriteit ter advies voorgelegd.

Gelijkheidsbeginsel

Het ontwerp van decreet brengt het gelijkheidsbeginsel niet in het gedrang. Het Meldpunt is immers toegankelijk voor iedere persoon die grensoverschrijdend gedrag wil melden. Er is in het ontwerp van decreet dan ook geen sprake van een verschillende behandeling van vergelijkbare situaties, of van een gelijke behandeling van wezenlijk verschillende situaties.

De oprichting van het Meldpunt betekent bovendien een versterking van het antidiscriminatiebeleid. Grensoverschrijdend gedrag kan immers ingegeven zijn door een vorm van discriminatie. Het ontwerp van decreet voorziet in een aanvullend aanbod op de reeds bestaande hulp-, zorg- en dienstverlening, zoals deze van het VMRI, Unia of het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Dit betekent dat slachtoffers van discriminatie bijkomende ondersteuning kunnen krijgen. Dit is bevorderend voor de toepassing van het gelijkheidsbeginsel.

Budgettaire impact

De loon- en werkingsmiddelen voor het Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag zijn voorzien op de begrotingsartikelen SL0-1SAE2ZZ-LO en SL0-1SAE2ZZ-WT van het Agentschap Justitie en Handhaving.

Er is geen bestuurlijke impact op de lokale en provinciale besturen.

Het ontwerp van decreet heeft geen bestuurlijke impact op Brussel. Er wordt geen afwijkende regeling opgenomen voor Brussel. Het decreet is, binnen het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap, bijgevolg van toepassing in Brussel.²

Implementatie

Het ontwerp van decreet voorziet in een normale inwerkingtreding. Het decreet zal op de tiende dag na publicatie in het Belgisch Staatsblad in werking treden.

C. Totstandkomingsprocedure

Op 22 december 2023 werd het voorontwerp van decreet een eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Op basis daarvan werd advies gevraagd aan de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC), aan de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA), aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Vlaamse Raad WVG), aan de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor), aan de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC), aan de Vlaamse Jeugdraad en aan de Vlaamse Adviesraad Handicap (Noozo).

Meerdere adviesraden hebben een aantal gelijkaardige opmerkingen. Hierbij wordt aangegeven op welke wijze wordt tegemoetgekomen aan deze opmerkingen (deze worden niet meer herhaald bij de individuele besprekingen per adviesraad):

- Een eerste algemene opmerking betreft samenwerking, complementariteit en expertise.
 - o Zowel het ontwerp van decreet als de Memorie van Toelichting benadrukken de maximale complementariteit met het reeds bestaande aanbod rond grensoverschrijdend gedrag. Het is belangrijk dat interne meldpunten blijven bestaan en blijven werken. Het Meldpunt moet beschouwd worden als een aanvulling wanneer interne meldpunten niet bestaan, onvoldoende gekend zijn, als te weinig daadkrachtig en doortastend worden beschouwd of als de onafhankelijkheid in vraag wordt gesteld door de melder.
 - o Het Meldpunt is geen beroepsinstantie en zal feiten niet inhoudelijke beoordelen. Het doet immers niet aan waarheidsvinding. Een reeds lopend traject bij een andere instantie verhindert een melding bij het Meldpunt niet. Het Meldpunt zal er in dat geval op toezien dat zij niet hetzelfde aanbod doet als de instantie waar er reeds een traject loopt. Als de redelijke termijn voor de behandeling

² Overeenkomstig art. 128, §2 van de Grondwet gelden de decreten van de Vlaamse Gemeenschap ook "tenzij wanneer een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid er anders over beschikt, ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap".

van een melding bij een andere instantie verstreken is, dient het Meldpunt zijn aanbod niet meer te beperken.

Ook wanneer de interne procedure afgerond is, kan er nog een melding gebeuren bij het Meldpunt. Zij kan dan al de deelopdrachten zoals vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, die passend zijn, uitvoeren. Het is echter nooit de bedoeling om een vermeende pleger bijvoorbeeld te berispen of om handelingen te stellen die ingaan tegen een afgesloten dading. Dit wordt ook duidelijk gekaderd naar de melder toe.

- Complementariteit is echter geen subsidiariteit. Een melder is niet verplicht om zich eerst te wenden tot een intern meldpunt als hij dit niet wil of kan.
 - De eigen sector is verantwoordelijk voor het sectorspecifieke beleid, de bekendmaking en toegankelijkheid van interne meldpunten en procedures.
 - In het kader van samenwerking gaat het Meldpunt in overleg met alle betrokken sectoren en partners, zoals CAW, 1702, Kinderrechtencommissariaat, Child Focus, VMRI... Met verschillende sectoren en andere instanties werden er reeds draaiboeken opgemaakt met samenwerkingsafspraken rond bijvoorbeeld doorverwijzing, het afstemmen van procedures en informatie-uitwisseling. Om de samenwerking met alle partners en sectoren zo efficiënt mogelijk te laten verlopen, nemen de verschillende dossierbehandelaars van het Meldpunt ook een rol op als contactpersoon voor een specifieke sector. Dit impliceert ook dat ze zich specialiseren in de desbetreffende sector en in het licht daarvan bijvoorbeeld sectorspecifieke opleidingen kunnen volgen, zoals een API-opleiding in de sectoren sport en jeugd of een vorming over omgaan met personen met een beperking.
 - Het Meldpunt zet also in op expertise en professionalisme. Dit is noodzakelijk om te kunnen werken vanuit een vertrouwensrelatie tussen alle partners.
- Ook rond de vertrouwelijkheid en het beroepsgeheim worden vanuit verschillende adviesraden opmerkingen gemaakt.
 - In de artikelsgewijze toelichting bij artikel 6 wordt hierrond toelichting gegeven. In dit artikel wordt bijkomend verduidelijkt dat de instemming van de melder noodzakelijk is om extern informatie in te winnen.
 - Een volgend punt dat in verschillende adviezen terugkomt, gaat over de bevoegdheid van het Meldpunt om beleidsadviezen te verstrekken aan organisaties.
 - Een jaar na ontvangst van het beleidsadvies zal de betrokken organisatie rapporteren over de wijze waarop ze aan het beleidsadvies is tegemoetgekomen. Deze rapportageverplichting zorgt ervoor dat het beleidsadvies geen dode letter blijft, maar dat de organisatie ertoe wordt aangezet effectief stappen te ondernemen om haar beleid rond grensoverschrijdend gedrag en de interne procedures te verbeteren. Dit vormt dan ook een extra

waarborg voor het beschermen van bestaande slachtoffers en het vermijden van toekomstige slachtoffers.

- Indien de organisatie onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaams Gewest valt, worden de bevoegde administratie en minister betrokken om dit mee op te volgen. Voor deze organisaties is bovendien voorzien dat de Vlaamse Regering een kader kan bepalen op basis waarvan de bevoegde minister maatregelen kan treffen ten aanzien van de organisatie indien deze nalaat om op redelijke wijze tegemoet te komen aan het beleidsadvies.
- Diverse adviesraden formuleren ook opmerkingen rond rapportering en monitoring.
 - Het Meldpunt is geen centraal rapporteringsorgaan. Het verzamelen en analyseren van meldingen die worden ingediend bij verschillende interne en sectorale meldpunten, valt niet binnen de verantwoordelijkheid van het Meldpunt. Het zou onhaalbaar zijn om met een beperkte ploeg, die in eerste instantie wordt ingezet om melders verder te helpen, de gegevens van de vele interne en sectorale meldpunten te verzamelen en te analyseren.

Op 19 januari 2024 verstrekten de SARC haar advies. De opmerkingen werden allen beantwoord onder de algemene opmerkingen.

Op 22 januari 2024 liet de Vlor weten af te zien van advies.

Op 30 januari 2024 verstrekten de Vlaamse Raad WVG haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van de Vlaamse Raad WVG die hierboven nog niet werden beantwoord:

- De raad heeft bedenkingen bij hoe het Meldpunt zijn diverse rollen vervult. Allereerst vraagt de raad zich af of er geen conflict bestaat tussen de rol als begeleider van een melder en de rol van bemiddelaar. Ten tweede zijn er zorgen omtrent het ontbreken van een deontologisch kader en ten derde is het mandaat van het Meldpunt niet duidelijk.
 - Het Meldpunt kan zowel bemiddelings- als herstelgesprekken voeren.

Een bemiddelingsgesprek heeft tot doel de communicatie tussen de betrokken partijen te vergemakkelijken zodat zij samen tot een oplossing van het onderliggende conflict kunnen komen. Een herstelgesprek beoogt het erkennen en herstellen van onder andere emotionele of relationele schade. Herstelgesprekken zijn interactief en verbindend. Zowel in bemiddelings- als in herstelgesprekken is de onderliggende basishouding de meerzijdige partijdigheid. Vanuit het Meldpunt wordt het gesprek zowel met de melder als met de andere partij voorbereid. Om de meerzijdige partijdigheid te kunnen waarborgen, kan een andere medewerker betrokken worden bij het herstelgesprek of het bemiddelingsgesprek als dat aangewezen is of als een partij hierom vraagt.
 - De deontologische waarborgen zijn opgenomen in artikel 4, dat de werkingsprincipes van het Meldpunt omschrijft.

- Het Meldpunt zal zich niet hiërarchisch opstellen ten aanzien van andere sectoren of organisaties.
- De raad merkt op dat bij een melding van grensoverschrijdend gedrag dat buiten de Vlaamse bevoegdheid valt, weliswaar wordt doorverwezen maar dit mogelijk toch een zwakke schakel in het systeem is.
 - Het aanknopingspunt voor de bevoegdheid voor de oprichting van het Meldpunt is gewijzigd naar de bijstand van slachtoffers, waardoor de bevoegdheid van het Meldpunt verruimd wordt. Het Meldpunt is toegankelijk voor elke persoon met een melding over grensoverschrijdend gedrag dat plaatsvindt binnen of gelinkt is aan een organisatie. Voor wat betreft grensoverschrijdend gedrag dat niet plaatsvindt binnen of gelinkt is aan een organisatie, bestaat er reeds een breed aanbod binnen de reguliere hulp- en dienstverlening, die ook over een specifieke expertise beschikt, bijvoorbeeld wat betreft intrafamiliaal geweld. In het licht van de complementariteit van het Meldpunt, is een warme doorverwijzing hier dan ook het meest passend.
- De raad stelt vast dat in het decreet niets wordt bepaald rond het betwisten van aanbevelingen.
 - Een jaar na ontvangst van het beleidsadvies zal de betrokken organisatie rapporteren over de wijze waarop ze aan het beleidsadvies is tegemoetgekomen. Hierin kan de organisatie eveneens aangeven of en waarom zij het met één of meerdere aspecten van het advies niet eens is.
- De raad merkt op dat de werking van het Meldpunt moet geëvalueerd worden.
 - In het decreet wordt artikel 16 toegevoegd waarin de evaluatie van de werking van het Meldpunt wordt opgenomen.

Op 2 februari 2024 verstrekte de Vlaamse Jeugdraad haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van de Vlaamse Jeugdraad die hierboven nog niet werden beantwoord:

- De Vlaamse Jeugdraad stelt dat het Meldpunt in werking is getreden zonder input en participatie vanuit de betrokken sectoren.
 - In het voortraject heeft er intensief en frequent bilateraal overleg plaatsgevonden met universiteiten, hogescholen, Fonds wetenschappelijk onderzoek (FWO), sport, cultuur en media. Eveneens werden verschillende middenveldorganisaties zoals Sensoa, Child Focus, CAW, 1712, Kinderrechtencommissariaat... betrokken. Sinds de opstart van het Meldpunt is er bovendien structureel overleg met een groot deel van de genoemde partners en sectoren zoals departement Zorg, Awel, leerplichtonderwijs...
- De Vlaamse Jeugdraad merkt op dat er voor alle betrokken sectoren moet geïnvesteerd worden in een geïntegreerd integriteitsbeleid.
 - Het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 voorziet dat er gewerkt wordt aan een decretale verankering van een Vlaams

integriteitsbeleid over alle domeinen heen. Dit zal bijgevolg opgenomen worden in een afzonderlijk decretaal initiatief.

- De Vlaamse Jeugdraad mist heel sterk de blik op kinderen en jongeren.
 - o Het Meldpunt gaat met verschillende partners en organisaties die werken rond en met minderjarigen, in overleg om kinderen en jongeren op een correcte manier te kunnen doorverwijzen en/of ondersteunen. Het aanbod zal casus per casus, en rekening houdend met de leeftijd van de minderjarige, bekeken worden.
- De Vlaamse Jeugdraad wijst erop te waken over de gegevensbescherming van kinderen en jongeren en transparant te zijn met betrekking tot gegevensuitwisseling.
 - o Wat de opmerkingen rond verwerking en bewaring persoonsgegevens betreft, wordt verwezen naar de bespreking opmerkingen onder VTC en GBA.
 - o De deontologische waarborgen zijn opgenomen in artikel 4, dat de werkingsprincipes van het Meldpunt omschrijft. De medewerkers zijn bovendien gebonden door het beroepsgeheim.
 - o Artikel 11, 12 en 14 hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens en transparantie hieromtrent. Ze stellen geenszins een mogelijkheid in om aan de rechten hierrond te verzaken.
- De Vlaamse Jeugdraad stelt dat een beschuldigde sneller op de hoogte moet worden gebracht.
 - o De medewerkers van het Meldpunt zijn gebonden door beroepsgeheim. Een vermeende pleger zal enkel gecontacteerd worden mits toestemming van de melder.
- De Vlaamse Jeugdraad merkt op dat rekening moet worden gehouden met kinderen en jongeren die slachtoffer zijn van grensoverschrijdend gedrag in Brussel.
 - o Aangezien de opdrachten van het Meldpunt voortvloeien uit de bevoegdheid van de Gemeenschappen voor de bijstand aan personen, waaronder slachtoffers, zijn kinderen en jongeren in Brussel ook gevat door het decreet.³

Op 2 februari 2024 verstrekke Noozo haar advies. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van Noozo:

- Noozo suggereert om meldingen over bijna grensoverschrijdend gedrag mogelijk te maken alsook om uitreikend te werken.
 - o Er kan altijd melding gemaakt worden over bijna grensoverschrijdend gedrag. Het Meldpunt zal steeds nagaan waar de melder voor eventuele verdere bijstand terecht kan.

³ Overeenkomstig art. 128, §2 van de Grondwet gelden de decreten van de Vlaamse Gemeenschap ook "tenzij wanneer een wet aangenomen met de in artikel 4, laatste lid, bepaalde meerderheid er anders over beschikt, ten aanzien van de instellingen gevestigd in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad die, wegens hun organisatie, moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de ene of de andere gemeenschap".

- Noozo legt de nadruk op het belang van toegankelijke hulp.
 - o Het Meldpunt streeft er naar om zo laagdrempelig mogelijk te zijn en zet in op maximale bereikbaarheid voor elke doelgroep. Een melding is kosteloos voor de melder en het Meldpunt zal kosteloos alle redelijke en gepaste materiële bijstand aanbieden, dit onder meer door samenwerking met organisaties die hierin reeds expertise hebben opgebouwd. Een fysiek overleg met een medewerker zal steeds plaatsvinden op een toegankelijke locatie in samenspraak met de melder.

Op 16 januari 2024 verstrekte de VTC het advies nr. 2024/013. De VTC was van oordeel dat het voorgelegde ontwerp van decreet voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin een aantal elementen bijkomend werden geïmplementeerd. Hierbij wordt aangegeven op welke wijze werd tegemoetgekomen aan deze elementen:

- De VTC vraagt om de rechtvaardigingsgrond te omschrijven. Er moet verduidelijkt worden welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.
 - o De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in paragraaf 1, eerste lid, gebeurt conform artikel 6, lid 1, e), van de AVG en is noodzakelijk voor de uitoefening van een taak van algemeen belang. Deze taak van algemeen belang heeft betrekking op het beschermen van slachtoffers en potentiële slachtoffers en het bevorderen van persoonlijk en professioneel herstel van melders. Dit betreft eveneens een taak van zwaarwegend algemeen belang (zoals bedoeld in artikel 9, lid 2, g), van de voormelde verordening).
- De VTC geeft aan dat het aangewezen zal zijn een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) uit te voeren.
 - o Het Agentschap Justitie en Handhaving zal een GEB uitvoeren.
- De VTC merkt op dat "personen die betrokkenheid vertonen met de context van grensoverschrijdend gedrag" een zeer ruime categorie is.
 - o Dit wordt aangepast naar "personen die een relevante betrokkenheid vertonen met de context van grensoverschrijdend gedrag".
 - o Het is noodzakelijk om deze categorie ruim te omschrijven. We kunnen niet uitgaan van vaste rollen. De melder is immers niet noodzakelijk het slachtoffer, maar kan bijvoorbeeld ook een derde, een getuige of een vermeende pleger zijn. Bovendien verschilt de "relevante betrokkenheid" van casus tot casus. Zo kan een melder reeds meermaals contact opgenomen hebben met de vertrouwenspersoon, maar zonder resultaat. In dit geval kan de vertrouwenspersoon beschouwd worden als een persoon die relevante betrokkenheid vertoont met de context van grensoverschrijdend gedrag. Dit is dan weer niet het geval wanneer een melder bijvoorbeeld helemaal geen contact heeft of wil hebben met de vertrouwenspersoon.

- De VTC adviseert meer specifieke categorieën van persoonsgegevens te vermelden.
 - o Artikel 11, §1, eerste lid, wordt in die zin aangepast.
- De VTC adviseert het meedelen van persoonsgegevens voor monitoringdoeleinden met het VMRI te beperken tot door (of voor) het agentschap geanonimiseerde persoonsgegevens.
 - o Gelet op het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt het Meldpunt afgesplitst van het VMRI. Deze bepaling wordt opgeheven.
- De VTC geeft aan dat het aangewezen is het akkoord van de betrokkene om persoonsgegevens te delen, schriftelijk te laten geven.
 - o Er wordt om methodologische redenen gewerkt met het akkoord van de betrokkene. Juridisch is beroep op artikel 6, lid 1, e) AVG immers voldoende als rechtsgrond. Indien hij of zij dat wenst, is er in de mogelijkheid voorzien dat de betrokkene het akkoord schriftelijk geeft.
- De VTC raadt aan inspectiediensten ook als ontvangers van persoonsgegevens in het decreet te definiëren.
 - o Inspectiediensten worden als mogelijke ontvangers van persoonsgegevens toegevoegd in artikel 11, §1, vierde lid, 4°.
- De VTC stelt de vraag of Audit Vlaanderen eveneens persoonsgegevens zal ontvangen als inspectiedienst.
 - o Audit Vlaanderen kan onder de omschrijving 'inspectiedienst' vallen indien het agentschap gelijkaardige opdrachten heeft en er mogelijk overlap is met de werking van het Meldpunt.
- De VTC stelt dat een machtiging van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken vereist is voor het gebruik van het rijksregisternummer.
 - o De vereiste machtiging zal worden aangevraagd.
- De VTC geeft aan dat de bewaartermijn te ruim is.
 - o Er zal een opsplitsing worden gemaakt in de bewaartermijnen als volgt:
 - onontvankelijke melding: tot maximum één jaar na de melding;
 - melding waarin geen andere deelopdracht dan deze vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, 1° en 4°, wordt uitgevoerd: tot maximum vijf jaar na het afsluiten van het dossier;
 - melding waarin één of meerdere deelopdrachten, als vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, 2°, 3°, 5°, 6° en 7°, worden uitgevoerd: tot maximum tien jaar na het afsluiten van het dossier.
 - o De maximale bewaartermijn van tien jaar is noodzakelijk om de meldingen van grensoverschrijdend gedrag op een correcte manier te kunnen behandelen en opvolgen, om duplicaten te vermijden, "veelmelders" te herkennen en informatie beschikbaar te houden zodat deze, indien de melder dit wenst, in de toekomst nog kan gebruikt worden. Slachtoffers van seksueel ongewenst gedrag

moeten bijvoorbeeld vaak heel wat hindernissen overwinnen en een heel traject van empowerment doorlopen om een melding te (durven) maken bij een officiële instantie of om de organisatie of de vermeende pleger te (durven) aanspreken. Door te voorzien in een maximale bewaartermijn van tien jaar wordt vermeden dat deze slachtoffers dit traject volledig opnieuw zouden moeten doorlopen.

- De VTC geeft aan dat persoonsgegevens juist moeten zijn en zo nodig moeten worden geactualiseerd en beveelt aan om hierover bepalingen op te nemen.
 - o Deze bepaling is echter al voorzien in artikel 5, 1, d), AVG. De AVG is van toepassing. Het is juridisch-technisch niet aangewezen om regelgeving te herhalen.
- De VTC wijst erop dat, indien er niet in een decretale uitzondering op het strafrechtelijk beroepsgeheim wordt voorzien, de medewerkers van het Meldpunt geen informatie kunnen delen.
 - o In het voorontwerp van decreet is opgenomen dat de medewerkers van het Meldpunt informatie kunnen delen, en dus hun beroepsgeheim kunnen doorbreken, mits instemming van de melder.
- De VTC merkt op dat het niet duidelijk is of de algemene uitzondering op het strafrechtelijke gesanctioneerde beroepsgeheim enkel de bescherming van de fysieke integriteit of ook de psychische integriteit beoogt.
 - o Het desbetreffende artikel wordt opgeheven.
- De VTC beveelt aan de beschermingsmaatregelen van de klokkenluidersregeling te overwegen.
 - o De beschermingsmaatregelen uit de klokkenluidersregeling zullen verder bekeken en gespecificeerd worden.

De GBA heeft op haar zitting van 23 februari 2024 advies nr. 21/2024 uitgebracht. Dit advies werd bezorgd op 4 maart 2024. Hierbij wordt ingegaan op de opmerkingen van de GBA:

- De GBA vraagt om te voorzien in een duidelijke omkadering van het materiële toepassingsgebied.
 - o Het materiële toepassingsgebied van het Meldpunt is inderdaad uitgebreid. Dit wordt verantwoord, en tegelijk ook afgebakend, door de finaliteit van het Meldpunt, namelijk de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. Grensoverschrijdend gedrag, zoals gedefinieerd in artikel 2, 4°, bestaat steeds uit een aantasting uit van de integriteit van een persoon. Het recht op eerbiediging van de fysieke en psychische integriteit is een grondrecht dat vervat ligt in onder meer artikel 3 van het EU Handvest en artikel 22 van de Grondwet. De doelstelling van het Meldpunt om meldingen op een laagdrempelige wijze mogelijk te maken in functie van de aanpak van grensoverschrijdend gedrag, betreft derhalve de bescherming van een grondrecht.

Het materiële toepassingsgebied wordt tevens afgebakend door het aanknopingspunt voor de bevoegdheid voor de oprichting van het Meldpunt, namelijk de bijstand aan slachtoffers.

- De GBA adviseert om in het ontwerp van decreet expliciet te wijzen op het bestaan van een gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid.
 - o Gelet op het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt het Meldpunt afgesplitst van het VMRI. Er bestaat geen gezamenlijke verwerkingsverantwoordelijkheid meer.
- De GBA beveelt aan om te verduidelijken dat niet systematisch na elke melding een uitgebreide vraagverheldering volgt.
 - o Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 5.
- De GBA stelt dat de verwijzing naar het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid moet geschrapt worden uit artikel 13, §1, eerste lid (huidig artikel 11, §1, eerste lid).
 - o Artikel 11, §1, eerste lid, 1°, wordt in deze zin aangepast.
- De GBA wijst erop dat het ontwerp van decreet en de Memorie van Toelichting niet verduidelijken waarvoor het Rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, gebruikt zullen worden.
 - o Er zullen geen opzoeken worden gedaan op basis van het Rijksregisternummer of het identificatienummer van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid. Deze nummers zullen enkel gebruikt worden om dubbele meldingen te detecteren.
- De GBA merkt op dat het onduidelijk is wat wordt bedoeld met "persoonsgegevens die blijken" in artikel 13, §1, lid 1, 4°, 5° (huidig artikel 11, §1, eerste lid).
 - o De categorieën van persoonsgegevens die verwerkt kunnen worden, worden gespecificeerd.
- De GBA raadt af om politionele en gerechtelijke gegevens bij te houden in de vorm van een register.
 - o Het Meldpunt zal geen register met politionele en gerechtelijke gegevens bijhouden.
- De GBA adviseert om duidelijk aan te geven wat de categorieën van gegevens zijn die in de twee fases van een melding kunnen zitten en aan te geven dat de tweede fase dient als een controlefase waar alle niet-essentiële gegevens verwijderd worden.
 - o Het Meldpunt zal in een eerste fase, bij het binnenkomen van een melding, uitgebreide info kunnen ontvangen om de toegankelijkheid te bevorderen. Het is dan ook niet aangewezen om met een standaardformulier te werken. In de tweede fase, na ontvangst van de melding, controleert het Meldpunt of er informatie is die niet relevant is. Niet-relevante informatie wordt uiteraard niet verder bijgehouden.

- De GBA raadt aan om te verduidelijken waar een melding kan gebeuren en onder welke vorm.
 - o Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 3.
- De GBA merkt op dat binnen een redelijke termijn moet voorzien worden in een overschakeling van SharePoint naar een adequater systeem.
 - o Dossiers worden momenteel bijgehouden in Sharepoint, voorzien van beveiligde toegang. Er wordt blijvend ingezet op een goed registratie- en dataverwerkingssysteem in functie van de begeleiding en ondersteuning van slachtoffers, onderzoek, impactmeting en beleidsrapportering.
- De GBA adviseert om te verduidelijken hoe er wordt omgegaan met telefoongesprekken, chatgesprekken en e-mails.
 - o Telefoongesprekken worden niet opgenomen, een chat of een e-mail zelf wordt niet bijgehouden. In het inhoudelijk dossier wordt de inhoud van de melding samengevat. De melder wordt bij het eerste contact reeds geïnformeerd over de verwerking van gegevens en de wijze waarop de informatie wordt bijgehouden. In het dossier wordt enkel informatie opgenomen die noodzakelijk is voor de opvolging en behandeling van de melding.
- De GBA stelt dat duiding moet gegeven worden rond het meldingsregister alsook moet aangegeven worden of dit gelijk is aan het centraal register.
 - o Zoals hierboven uiteengezet, wordt elke melding geregistreerd in Sharepoint. Sharepoint bevat twee mappen, een met objectieve gegevens en een met inhoudelijke gegevens. Er is geen ander afzonderlijk meldingsregister of centraal register.
 - o Gegevens die worden bijgehouden in het kader van beleidsadviezen, worden geanonimiseerd.
- De GBA adviseert een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB) uit te voeren.
 - o Het Agentschap Justitie en Handhaving zal een GEB uitvoeren.
- De GBA stelt dat moet worden gespecificeerd of er verschillende categorieën van personen zijn met onderscheiden machtiging en toegang tot het inhoudelijk dossier.
 - o De inhoudelijke dossiers worden toegankelijk gemaakt voor alle personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het Meldpunt. Het is immers belangrijk dat, als een melder contact opneemt, elke medewerker het dossier kan raadplegen. Dit geldt eveneens voor anonieme meldingen.
- De GBA vraagt om de categorieën van betrokkenen in artikel 13, §1, lid 2, (huidig artikel 11, §1, derde lid) verder te specificeren.
 - o Dit wordt aangepast naar "personen die een relevante betrokkenheid vertonen met de context van grensoverschrijdend gedrag".
 - o Het is noodzakelijk om deze categorie ruim te omschrijven. We kunnen niet uitgaan van vaste rollen. De melder is immers niet

noodzakelijk het slachtoffer, maar kan bijvoorbeeld ook een derde, een getuige of een vermeende pleger zijn. Bovendien verschilt de "relevante betrokkenheid" van casus tot casus. Zo kan een melder reeds meermaals contact opgenomen hebben met de vertrouwenspersoon, maar zonder resultaat. In dit geval kan de vertrouwenspersoon beschouwd worden als een persoon die relevante betrokkenheid vertoont met de context van grensoverschrijdend gedrag. Dit is dan weer niet het geval wanneer een melder bijvoorbeeld helemaal geen contact heeft of wil hebben met de vertrouwenspersoon.

- De GBA raadt aan om in het ontwerp van decreet uitdrukkelijk de mogelijkheid om een anonieme melding te maken, te vermelden en anonieme melding te definiëren.
 - o De mogelijkheid om anoniem te melden en de definitie van een anonieme melding worden toegevoegd aan artikel 4.
- De GBA wenst dat een beschrijving wordt gegeven van hetgeen onder operationele werking valt zoals voorzien in artikel 13, §1, derde lid (huidig artikel 11, §1, vierde lid).
 - o Onder operationele werking wordt begrepen: het uitvoeren van de opdrachten, vermeld in artikel 5.
- De GBA stelt dat een bepaling moet worden ingevoerd die de verwerkingsverantwoordelijke verplicht om steeds in staat te zijn om het mondeling akkoord te kunnen bewijzen.
 - o De rechtsgrond voor de doorgifte van gegevens is het algemeen belang (art. 6, lid 1, e) AVG) en niet de toestemming (art. 6, lid 1, a) AVG). Juridisch is beroep op artikel 6, lid 1, e) AVG immers voldoende als rechtsgrond. Om methodologische redenen wordt steeds minstens het mondeling akkoord van de betrokkene gevraagd. Hoewel dit strikt gezien niet beantwoordt aan de vereisten van de toestemming in de zin van artikel 6, lid 1, a) van de AVG, wordt hier toch aan tegemoetgekomen aangezien het akkoord in het dossier genoteerd wordt. Indien de betrokkene dat wenst, is er bovendien in de mogelijkheid voorzien dat hij of zij het akkoord schriftelijk geeft.
- De GBA merkt op dat artikel 13, §1, derde lid, 5° (huidig artikel 11, §1, vierde lid, 4°) moet worden aangevuld in die zin dat de noodzakelijkheid steeds gemotiveerd moet worden.
 - o Het artikel zal niet worden aangevuld. De voorwaarde van noodzakelijkheid is al in het artikel opgenomen. Bovendien zal er steeds het akkoord van de melder gevraagd worden, waarin de noodzakelijkheid zal worden geduïd. De noodzakelijkheid ligt vervat in de finaliteit van het Meldpunt, namelijk het doorlopen van een traject rond meldingen van grensoverschrijdend gedrag. Om deze doelstelling te kunnen verwezenlijken, zal noodzakelijke informatie moeten worden doorgegeven om noodzakelijke informatie te kunnen ontvangen.

- De GBA dringt erop aan te verduidelijken welke categorieën van personen de opdrachten vermeld in artikel 8 (huidig artikel 6) kunnen uitvoeren.
 - o De dossierbehandelaars, de coördinator en jurist verbonden aan het Meldpunt kunnen de opdrachten vermeld in artikel 6 uitoefenen.
- De GBA adviseert om in artikel 10, §2 (huidig artikel 8, §2), instemming te vervangen door toestemming.
 - o Dit wordt aangepast.
- De GBA stelt dat het ontwerp van decreet moet worden aangevuld met de verplichting tot het opstellen van een lijst van de categorieën van personen die toegang hebben tot de gegevens onder artikel 10 AVG.
 - o Aangezien deze verplichting volgt uit artikel 10, §2, van de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, zal dit niet herhaald worden in het ontwerp van decreet. Het is juridisch-technisch immers niet aangewezen om regelgeving te herhalen.
- De GBA merkt op dat verdere duiding moet worden gegeven bij de draagwijdte van het bemiddelingsgesprek zoals opgenomen in artikel 10, §2 (huidig artikel 8, §2).
 - o Het bemiddelingsgesprek heeft tot doel de communicatie tussen de betrokken partijen te vergemakkelijken en hen er toe brengen samen een oplossing uit te werken. Dit wordt verder toegelicht in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 5.
- De GBA vraagt verdere duiding bij de uitzonderingen op het beroepsgeheim, onder meer bij de uitzondering vervat in artikel 17.
 - o Duiding omtrent de uitzonderingen is toegevoegd in de artikelsgewijze toelichting bij de desbetreffende artikelen. Sowieso zullen uitzonderingen op het beroepsgeheim strikt toegepast worden.
 - o De gevallen waarin een kennisgeving gebeurt en er dus een uitzondering op het beroepsgeheim, met akkoord van de melder, plaatsvindt, zijn toegevoegd in de tekst.
 - o Artikel 17 wordt opgeheven.
- De GBA wijst bovendien op andere situaties die niet in het ontwerp opgenomen zijn, maar ook een uitzondering op het beroepsgeheim kunnen rechtvaardigen, zoals bijvoorbeeld de ouders van een minderjarige die een melding bij het Meldpunt heeft gedaan, op de hoogte brengen.
 - o Het Meldpunt past de algemeen geldende principes rond minderjarigheid toe. De regels rond wilsbekwaamheid en ouderlijk gezag worden in acht genomen. Een minderjarige kan zelf melding doen bij het Meldpunt. Ook hier zijn de medewerkers in principe gebonden door het beroepsgeheim en zullen zij de ouders van de minderjarige niet zomaar op de hoogte brengen. Ze zullen in deze situaties zoveel als mogelijk de minderjarige proberen aan te zetten om in gesprek te gaan met zijn/haar ouders, rekening houdend met de leeftijd en maturiteit van de minderjarige.

- De GBA stelt zich vragen bij het samenwerkingsprotocol en beveelt het gebruik van een verwerkingsovereenkomst aan voor hetgeen onder de gezamenlijke bevoegdheid valt van het VMRI en het Agentschap Justitie en Handhaving.
 - o Gelet op het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 wordt het Meldpunt afgesplitst van het VMRI. Deze bepaling wordt opgeheven.
- De GBA merkt op dat moet voorzien worden in een passend kader voor de doorgifte van gegevens zoals volgt uit art. 10, § 1, eerste en tweede lid (huidig artikel 8, §1).
 - o Dit wordt toegevoegd.
- De GBA verzoekt om te verduidelijken wat wordt bedoeld met "bepaalde acties te ondernemen met betrekking tot de melding van grensoverschrijdend gedrag" in artikel 10, §1, tweede lid (huidig artikel 8, §1, derde lid).
 - o Een voorbeeld wordt opgenomen in de artikelsgewijze bespreking.
- De GBA heeft opmerkingen met betrekking tot de bewaartermijn.
 - o Hiervoor wordt verwezen naar de bespreking in verband met de opmerkingen van de VTC.
- De GBA stelt zich vragen bij de intentie om 'veelmelders' te herkennen.
 - o Het is niet de bedoeling om melders te categoriseren of te profileren. Er zijn melders die alle mogelijke hulplijnen benaderen, maar zelden een antwoord vinden dat voor hen passend lijkt. Het is van belang om hierop voorbereid te zijn en hierop te anticiperen.
- De GBA merkt op dat moet voorzien worden in een afgemeten privacyverklaring aan de diverse leeftijdscategorieën en dat een tweestapsprocedure moet ingevoerd worden.
 - o De melder of de personen die relevante betrokkenheid vertonen met de context van het grensoverschrijdend gedrag en van wie de persoonsgegevens worden verwerkt, hebben recht op informatie. Binnen het Meldpunt wordt de volgende aanpak gehanteerd:
 - de privacyverklaring wordt via de website van het Meldpunt actief publiek gemaakt;
 - er wordt op de chat site verwezen naar de privacyverklaring;
 - e-mails die verzonden worden vanuit de generieke mailbox en de persoonlijke mailbox van de medewerkers, bevatten een disclaimer.
 - o Er zal rekening worden gehouden met de opmerkingen rond de transparantieverplichting. De tweestapsprocedure zal ingevoerd worden.
- De GBA adviseert een motivering aangaande beslissingen over de inzage te voorzien en verdere duiding te geven over "passende maatregelen".
 - o Dit wordt verduidelijkt in de artikelsgewijze bespreking bij artikel 14.

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Dit ontwerp van decreet betreft in haar geheel een gemeenschapsaangelegenheid. De Gemeenschappen zijn bevoegd voor de bijstand aan personen, waaronder het beleid inzake maatschappelijk welzijn (art. 5, §1, II, 2° van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen). Zoals reeds is gebleken uit een eerder advies van de Raad van State⁴, omvat dit ook het maatschappelijk welzijn van slachtoffers.

II. Toelichting bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 2

Dit artikel somt een aantal definities op. Aan de hand van deze definities wordt het toepassingsgebied van het Meldpunt omschreven.

De definities van 'geweld' (3°), 'grensoverschrijdend gedrag' (4°), 'ongewenst seksueel gedrag' (6°) en 'pesterijen' (7°) sluiten aan bij de definities gehanteerd in de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk (*B.S.* 18 september 1996) en bij de definities gehanteerd in de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, ingevoegd bij het decreet van 8 december 2023 over grensoverschrijdend gedrag in het hoger onderwijs (*B.S.* 8 januari 2024). Ook toxisch leiderschap valt onder de term 'grensoverschrijdend gedrag' indien er elementen aanwezig zijn van machtsmisbruik, ongewenst seksueel gedrag, geweld of pesterijen.

Artikel 3

Artikel 3 bepaalt dat er een onafhankelijk Vlaams Meldpunt voor Grensoverschrijdend Gedrag wordt opgericht dat de aanpak van grensoverschrijdend gedrag beoogt.

Het Meldpunt behandelt individuele meldingen van grensoverschrijdend gedrag dat plaatsvindt binnen of gelinkt is aan een organisatie. Daarnaast kan het beleidsadviezen verstrekken aan sectoren en organisaties teneinde de laagdrempeligheid van interne meldpunten en procedures te verhogen en hun beleid rond grensoverschrijdend gedrag te optimaliseren.

Het is niet de bedoeling om reeds bestaande interne meldpunten te vervangen. Het Meldpunt voorziet namelijk in een aanvullend aanbod voor situaties waarin er bijvoorbeeld geen intern meldpunt bestaat of slachtoffers geen vertrouwen hebben in het intern meldpunt. Het Meldpunt zet dan ook in op samenwerking en maximale complementariteit met het reeds bestaande aanbod rond grensoverschrijdend gedrag en het nog op te richten expertisecentrum seksueel geweld. Zo werden er

⁴ RAAD VAN STATE, Advies over een voorontwerp van wet betreffende de Zorgcentra na Seksueel Geweld, 12 februari 2024, nr. 75.251/2, p. 41.

reeds met verschillende sectoren en instanties draaiboeken opgesteld waarin die samenwerking verder vorm krijgt.

Het Meldpunt is onafhankelijk van enige sector, organisatie, interne meldpunten of reguliere hulpverlening. Dit betekent uiteraard ook dat de medewerkers van het Meldpunt met betrekking tot individuele dossiers geen instructies krijgen van de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement of van een andere bestuurlijke of particuliere entiteit, noch op directe noch op indirecte wijze.

Organisaties is een ruim begrip waarmee ook ondernemingen, instellingen, voorzieningen... worden gevat.

Het Meldpunt is toegankelijk voor elke persoon met een melding over grensoverschrijdend gedrag dat plaatsvindt binnen of gelinkt is aan een organisatie. Het richt zich in eerste instantie tot slachtoffers, maar ook verwanten, getuigen, derden, organisaties en zelfs plegers kunnen een melding doen omtrent grensoverschrijdend gedrag.

Het toepassingsgebied van het Meldpunt is ruim. Aangezien het Meldpunt net maximaal complementair aan bestaande meldpunten en initiatieven wil zijn, moet voorkomen worden dat er opnieuw leemten gecreëerd worden. Dat wil echter niet zeggen dat er op basis van elke melding automatisch een volledig traject wordt gestart. Een warme doorverwijzing is, na een vraag- en aanbodverheldering, ook mogelijk. Dit houdt in dat, als de melder dit wenst, hij of zij warm kan worden toegeleid naar een passend aanbod, zoals een CAW, lotgenotengroep, politie... Afhankelijk van de behoeften van de melder, bezorgt de dossierbehandelaar aan de melder de contactgegevens van de dienst waarnaar verwezen wordt, maakt hij een afspraak voor de melder bij de dienst waarnaar verwezen wordt, of vraagt hij aan de dienst waarnaar verwezen wordt, om actief contact op te nemen met de melder.

Het aanbod van het Meldpunt is maximaal toegankelijk door kosteloos elke melding te behandelen, aan elke melder kosteloos alle redelijke en gepaste materiële bijstand aan te bieden en te waken over fysieke en digitale toegankelijkheid. Gepaste materiële bijstand is zeer persoonsafhankelijk. Het komt het Meldpunt toe om te beoordelen welke bijstand redelijk en gepast is. Er kan daarbij gedacht worden aan bijstand door een gebarentolk voor een partij met een auditieve beperking, of hulp bij vervoer voor een partij met een mobiliteitsbeperking...

Een melding kan op dit ogenblik gebeuren via een contactformulier, een e-mail, een chatgesprek of een telefonische oproep.

Artikel 4

Artikel 4 bepaalt de werkingsprincipes van het Meldpunt.

Melders ervaren interne meldpunten vaak als minder onafhankelijk. Het is immers mogelijk dat er bij de behandeling van een melding door een intern meldpunt andere belangen dan die van de melder, zoals die van de organisatie zelf of van invloedrijke personen in de organisatie, spelen. Ook als dit in werkelijkheid niet het geval is, kan dit toch zo lijken voor een slachtoffer. Dit leidt ertoe dat slachtoffers grensoverschrijdend gedrag soms niet intern durven melden. Vandaar is de nood

aan een onafhankelijk meldpunt ontstaan. Het Meldpunt en haar medewerkers hebben een sectoronafhankelijke en sectoroverschrijdende bevoegdheid.

Het Meldpunt vertrekt vanuit de behoeften van de melder. Het aanbod verloopt vraaggestuurd, op maat en op het tempo van de melder. Indien een melding bij de eerste contactname ontvankelijk lijkt, volgt een uitgebreide vraagverheldering. Aan de hand van de specifieke vragen en verwachtingen van de melder, gaat de dossierbehandelaar na welk aanbod passend is. Dat kan gaan om een aanbod van het Meldpunt, maar evenzeer om een extern aanbod of een combinatie van beide. Samen met de melder wordt vervolgens beslist welk aanbod het best een antwoord kan bieden op zijn vragen en verwachtingen en wordt afgesproken welke stappen er gezet zullen worden. De medewerker geeft hierbij ook duidelijk aan op welke vragen of verwachtingen het Meldpunt geen antwoord zal kunnen bieden.

Aangezien het Meldpunt vertrekt vanuit de behoeften van de melder en zo laagdrempelig mogelijk wil zijn, kan een melder ook anoniem melden. Een anonieme melding is een melding waarvan de identiteit van de melder niet gekend is. De anonimiteit wordt gerespecteerd, maar gaat onoverkomelijk gepaard met een beperking van het aanbod. Zo zal een bemiddelings- of een herstelgesprek niet mogelijk zijn. Om in dialoog te kunnen treden met de vermeende pleger of de organisatie waar het grensoverschrijdend gedrag heeft plaatsgevonden, is het immers noodzakelijk dat de identiteit van het slachtoffer bekend is.

De veiligheid van slachtoffers en potentiële slachtoffers staat centraal. Als een (potentieel) slachtoffer actueel en/of acuut gevaar loopt, kan het Meldpunt acties ondernemen, door bijvoorbeeld politie in te schakelen of een organisatie (al dan niet anoniem) op de hoogte te brengen van de melding. Ook als er een kans bestaat dat er in de toekomst andere personen slachtoffer kunnen worden van eenzelfde vermeende pleger of eenzelfde situatie, kan het Meldpunt acties ondernemen, dit steeds conform de bestaande meldrechten (bv. artikel 458bis Sw. of de noodtoestand) en de hulpverleningsplicht (o.b.v. artikel 422bis Sw.).

Het aanbod van het Meldpunt vormt een aanvulling op het reeds bestaande aanbod van bijvoorbeeld hulpverlening, hulplijnen, koepelorganisaties, inspectiediensten, openbare instellingen, mensenrechteninstellingen en interne meldpunten. Het is de bedoeling om maximaal complementair te zijn. Hiertoe worden de nodige samenwerkingsafspraken gemaakt, die worden opgenomen in draaiboeken.

Zoals reeds gesteld bij de artikelsgewijze bespreking van artikel 3, is het niet de bedoeling om reeds bestaande interne meldpunten te vervangen. Interne meldpunten verzekeren immers de laagdrempeligheid voor slachtoffers. Zo zal het Meldpunt, als dat aangewezen is, bevragen of de melder een procedure bij een intern meldpunt wil doorlopen. Als de melder dit wil, zal het Meldpunt hem of haar vervolgens gericht verwijzen naar het intern meldpunt. Na deze verwijzing kan het Meldpunt de melder bovendien verder ondersteunen en de te doorlopen trajecten mee opvolgen. Ook een verwijzing naar andere dienstverlening, hulpverlening en hulplijnen is mogelijk, zoals CAW, VMRI, Unia, Zorgcentra na Seksueel Geweld, Nupraatikerover.be... Omgekeerd kunnen dienstverlening, hulpverlening en hulplijnen ook doorverwijzen naar het Meldpunt, bijvoorbeeld wanneer ze geconfronteerd worden met een slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag dat nood heeft aan een gesprek met de organisatie waar het gedrag gepleegd is.

Artikel 5

In dit artikel worden de minimale opdrachten van het Meldpunt opgesomd.

De eerste opdracht omvat het voorzien in een individueel aanbod voor de individuele melder. Deze opdracht omvat zeven deelopdrachten die opgenomen zijn in het tweede lid. De deelopdrachten zijn de mogelijke vormen van dienstverlening die het Meldpunt kan aanbieden in individuele dossiers. In de praktijk gaat de medewerker samen met de melder na welke dienstverlening het best tegemoet komt aan zijn of haar behoeften. Daarbij wordt ook gekeken naar dienstverlening van andere organisaties. De medewerker zal dus niet steeds alle deelopdrachten aanbieden.

In het ontwerp van decreet worden de deelopdrachten lineair en consecutief voorgesteld. In de praktijk verloopt het aanbod uiteraard eerder circulair. Zo kan in één gesprek bijvoorbeeld zowel vraagverheldering, aanbodverheldering als ondersteuning en erkenning zitten.

Tijdens een vraagverheldering tracht de medewerker het verhaal van de melder, de vragen, de verwachtingen en de stappen die de melder al zette, zo uitgebreid mogelijk in beeld te brengen.

Een aanbodverheldering houdt in dat de medewerker de mogelijke vervolgstappen en het passende aanbod, inclusief het aanbod van andere diensten, in kaart brengt. Samen met de melder wordt besproken welke stappen de melder verder wil zetten.

Een gesprek met het oog op ondersteuning en erkenning beoogt de melder op verhaal te laten komen, en te ordenen of herordenen wat er gebeurd is. Tijdens zo'n gesprek geeft de medewerker erkenning voor wat gebeurd is, biedt hij psychische ondersteuning en/of bespreekt hij mogelijke andere oplossingen.

Het bieden van ondersteuning en het opvolgen van een melding en de daaropvolgende procedure binnen een specifieke sector of organisatie, betreft een begeleiding van de individuele melder. Wanneer er reeds een traject loopt bij een intern meldpunt, kan het Meldpunt de melder ondersteunen in het verder verloop van dat traject. Ook is het mogelijk dat er bijvoorbeeld wel een sectorspecifieke procedure bestaat maar de melder die niet kent, of dat er al een procedure loopt maar dat de melder niet tevreden is van het verloop ervan. Ook in deze gevallen kan het Meldpunt de melder, als die dat wenst, bijvoorbeeld toeleiden naar de juiste persoon of informeren naar een stand van zaken. Ook hier verloopt alles steeds op maat en op het tempo van de melder.

Het bieden van warme doorverwijzing houdt in dat, wanneer een ander aanbod beter aansluit bij de vraag en de verwachtingen van de melder en als de melder hiermee akkoord gaat, de medewerker hem kan toeleiden naar een passend hulpaanbod zoals een CAW, lotgenotengroep, politie... Afhankelijk van de behoeften van de melder, bezorgt de medewerker aan de melder de contactgegevens van de dienst waarnaar verwezen wordt, maakt hij een afspraak voor de melder bij die dienst, of vraagt hij aan die dienst om actief contact op te nemen met de melder. Mits uitdrukkelijke toestemming van de melder kan er, om

secundaire victimisatie te vermijden, een informatieoverdracht plaatsvinden zodat de melder niet het volledige verhaal opnieuw moet vertellen.

Het Meldpunt kan ook een kortdurend psychologisch ondersteunend traject aanbieden. Tijdens een vraag- en aanbodverheldering (1°) of een ondersteunend traject (2° en 3°) bij het Meldpunt is het mogelijk dat de melder psychologische klachten ervaart. Als het gaat om lichte tot matige ernstige klachten, kan er, met het oog op de-escalatie, professionele, kortdurende en generalistische psychologische hulp worden geboden.

Via het juridisch consult wordt er aan de melder een overzicht geboden van de mogelijkheden die er bestaan op burgerrechtelijk, strafrechtelijk of tuchtrechtelijk gebied. Het Meldpunt neemt niet de rol van advocaat op. Voor specifiek individueel juridisch advies verwijst het Meldpunt de melder door naar juridische eerstelijnsbijstand of een advocaat.

De laatste deelopdracht omvat het voeren van herstelgesprekken en bemiddelingsgesprekken. Via een herstelgesprek kan een slachtoffer in een vertrouwelijke sfeer met de betrokkenen (bijvoorbeeld de vermeende pleger of de betrokken organisatie) in dialoog gaan. Via de methodiek van herstelgericht bemiddelen wordt een persoonlijk en/of professioneel herstel beoogd. Een bemiddelingsgesprek heeft tot doel de communicatie tussen de betrokken partijen te vergemakkelijken en hen er toe brengen samen een oplossing uit te werken.

De tweede opdracht betreft het verstrekken van beleidsadviezen aan en het opvolgen en ondersteunen van organisaties die betrokken zijn bij meldingen van grensoverschrijdend gedrag. Dit gebeurt op basis van expertise en casusbehandeling. Aan de hand van deze beleidsadviezen kan het Meldpunt een organisatie bijvoorbeeld ondersteunen in het uitwerken, implementeren en bijsturen van een integriteitsbeleid.

Beleidsadviezen kunnen zowel algemeen als specifiek zijn. Algemene beleidsadviezen zijn beleidsadviezen die naar alle gelijkaardige organisaties en, in voorkomend geval, in kopie aan de bevoegde administraties en minister worden rondgestuurd. Specifieke beleidsadviezen zijn gericht aan een in een melding betrokken organisatie en hebben betrekking op het beleid rond grensoverschrijdend gedrag en de interne procedures van de desbetreffende organisatie. Een beleidsadvies bevat geen inhoudelijke aanbeveling over een concreet dossier en is dus geen voorafname op een eventuele schuldvraag, maar zal procedurele problemen bij de werking van een intern meldpunt aankaarten.

In paragraaf 2 wordt bepaald wanneer een melding onontvankelijk is. De melder zal in dit geval warm worden doorverwezen zodat hij niet in de kou blijft staan.

Artikel 6

Artikel 6 bepaalt dat het Meldpunt in het kader van haar bevoegdheden, mits instemming van de melder, personen kan horen en alle nodige informatie en documentatie kan inwinnen voor zover dat redelijkerwijze nodig is om haar bevoegdheden uit te oefenen.

Het Meldpunt kan ook ter plaatse gaan bij overheden, openbare instellingen en organisaties.

Met het oog op de bescherming van slachtoffers van grensoverschrijdend gedrag en het vermijden van toekomstige slachtoffers, is voorzien dat de personen die gevraagd worden informatie en documentatie over te leggen, ten aanzien van het Meldpunt ontheven zijn van hun plicht tot geheimhouding in verband met feiten waarvan zij kennis hebben en gegevens waarover zij beschikken door hun staat of beroep, met uitzondering van die welke door het medisch geheim beschermd. Dit artikel voorziet aldus in een uitzondering op het beroepsgeheim.

Deze bepaling heeft geen impact op de reeds bestaande concepten zoals het gedeeld beroepsgeheim, de noodtoestand en het gezamenlijk beroepsgeheim. Deze blijven van toepassing.

Artikel 7

Artikel 7 regelt het bezorgen van beleidsadviezen zoals voorzien in artikel 5, §1, eerste lid, 2°. De beleidsadviezen moeten schriftelijk worden bezorgd aan de organisatie in kwestie. Dit kan ook via e-mail. Om te verzekeren dat de organisatie het beleidsadvies heeft ontvangen, is het aangewezen om te werken met een ontvangstbevestiging. Op die manier staat ook de datum van ontvangst van het advies vast. In bepaalde gevallen, bijvoorbeeld als het gaat om een zwaarwichtig advies, kan het advies per aangetekende brief verstuurd worden met het oog op het vaststellen van de datum van ontvangst.

Eén jaar nadat de organisatie het beleidsadvies heeft ontvangen, moet zij aan het Meldpunt rapporteren op welke manier ze aan het beleidsadvies zijn tegemoetgekomen. In deze rapportering deelt de organisatie mee welke acties zij al heeft ondernomen, zowel op korte als op lange termijn, wat de resultaten daarvan zijn, en welke acties zij nog zal ondernemen. Deze rapportageverplichting zorgt ervoor dat het beleidsadvies geen dode letter is, maar dat de organisatie effectief stappen onderneemt om haar beleid rond grensoverschrijdend gedrag en de interne procedures te verbeteren. Dit komt uiteraard ten goede aan de bescherming van bestaande slachtoffers en het vermijden van toekomstige slachtoffers.

In paragraaf 2 worden er enkele regels opgenomen die enkel van toepassing zijn op organisaties die onder de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest vallen.

In deze gevallen moet er een kopie van het beleidsadvies en van de rapportering bezorgd worden aan de administratie en de minister bevoegd voor het beleidsdomein waar de betreffende organisatie onder valt. Individuele casussen vallen onder het beroepsgeheim en worden uiteraard niet bezorgd aan leden van de Vlaamse Regering.

Tot slot wordt voorzien dat de Vlaamse Regering een kader kan bepalen op basis waarvan de minister, bevoegd voor het beleidsdomein waar de organisatie in kwestie onder valt, maatregelen kan treffen ten aanzien van de organisatie indien deze nalaat om op redelijke wijze tegemoet te komen aan het beleidsadvies van

het Meldpunt. Zo zou er bepaald kunnen worden dat organisaties, om opnieuw in aanmerking te kunnen komen voor een subsidie, moeten aantonen dat zij op redelijke wijze zijn tegemoetgekomen aan reeds verstrekte beleidsadviezen van het Meldpunt, en dat toegekende subsidies opnieuw kunnen worden ingetrokken bij individueel subsidiebesluit indien zij niet op redelijke wijze tegemoetkomen aan nieuwe beleidsadviezen van het Meldpunt.

Artikel 8

Artikel 8, §1 heeft betrekking op de situatie waarin er reeds een traject loopt bij een andere instantie. Zeker als er reeds een strafrechtelijk onderzoek loopt, is het belangrijk om de rollen van de verschillende betrokkenen duidelijk af te bakenen.

In de eerste plaats wordt verduidelijkt dat een reeds lopend traject bij een andere instantie een melding bij het Meldpunt niet verhindert.

De medewerker van het Meldpunt zal steeds bevragen of de melder het grensoverschrijdend gedrag reeds heeft gemeld bij bijvoorbeeld een vertrouwenspersoon, een andere instantie of een intern meldpunt en zo ja, of deze procedure nog lopende dan wel reeds afgesloten is.

Indien de procedure nog lopende is, zal het Meldpunt, vanuit het beginsel van complementariteit, vermijden eenzelfde aanbod te doen als de instantie waar er reeds een traject loopt. Het Meldpunt zal wel nog steeds de opdrachten kunnen uitvoeren die de andere instantie niet opneemt. Indien er bijvoorbeeld reeds een tuchtprocedure loopt bij een tuchtorgaan, zal het Meldpunt wel een ondersteunend of erkennend gesprek met de melder kunnen aanbieden. Het tuchtorgaan zal immers niet instaan voor dergelijke gesprekken.

Het Meldpunt houdt bovendien rekening met een redelijke termijn voor de behandeling van een melding in het kader van een lopend traject. Indien de redelijke termijn verstreken is, dient het Meldpunt zijn aanbod niet te beperken.

Indien de interne procedure reeds afgesloten is, zal het Meldpunt voor erover waken dat zij niet ingaat tegen bijvoorbeeld een afgesloten dading. Een dading impliceert immers dat er een akkoord is bereikt tussen partijen dat partijen op definitieve wijze bindt. Het aanbod van het Meldpunt aan de melder wordt, wanneer er een dading werd afgesloten, dan ook mede bepaald door de inhoud hiervan.

Bij een reeds lopend strafrechtelijk onderzoek is terughoudendheid van het Meldpunt aangewezen. Acties - met uitzondering van acties naar de melder toe -, zoals een organisatie contacteren in verband met de melding, zullen mits akkoord van de melder worden afgestemd met het openbaar ministerie. Het Meldpunt wil immers niet interfereren in een onderzoek. Zo zullen er bijvoorbeeld geen herstelgesprekken worden opgestart met een vermeende pleger. Ondersteunende gesprekken zijn wel mogelijk. Daarbij is er immers geen contact met de organisatie en/of de vermeende pleger en dus ook geen interferentie met een strafrechtelijk onderzoek.

Als het slachtoffer dit wenst, zal, in geval van een lopend strafrechtelijk onderzoek of een lopende strafrechtelijke procedure, een bemiddelingsdienst die is erkend op basis van artikel 554, §1 van het Wetboek van Strafvordering, worden ingeschakeld voor een gerechtelijke bemiddeling.

Wanneer er geen strafrechtelijk onderzoek of strafrechtelijke procedure lopende is, zullen de herstelgesprekken door de dossierbehandelaars van het Meldpunt worden opgenomen. Er is dan ook geen sprake van enige overlapping met de werking van Moderator vzw.

Alle documentatie, ook deze in het kader van herstel- of bemiddelingsgesprekken, is vertrouwelijk. Zo wordt een veilige ruimte gecreëerd waarin er openlijk gesproken kan worden over de feiten en de gevolgen ervan.

Artikel 9

Artikel 9 omvat een regeling omtrent de rapportering door het Meldpunt aan de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement. Deze rapportering is van belang om een gericht beleid inzake grensoverschrijdend gedrag te kunnen voeren en de aanpak van grensoverschrijdend gedrag structureel te kunnen verbeteren. De rapporten zijn openbare documenten en kunnen derhalve ook aan bijvoorbeeld lokale besturen worden bezorgd.

Paragraaf 1 bepaalt dat, om een gericht beleid inzake grensoverschrijdend gedrag te kunnen voeren, het Meldpunt een jaarlijks rapport met geanonimiseerde gegevens over grensoverschrijdend gedrag aan de Vlaamse Regering bezorgt. Deze geanonimiseerde gegevens hebben onder meer betrekking op het profiel van de melder. Dit laat de Vlaamse Regering toe om in kaart te brengen welke doelgroep wordt bereikt en welke niet, zodat indien nodig de aanpak van het Meldpunt kan worden bijgestuurd.

Paragraaf 2 omvat de mogelijkheid voor het Meldpunt om op eigen initiatief of op vraag van de minister beleidsaanbevelingen over grensoverschrijdend gedrag uit te brengen aan de Vlaamse Regering.

Artikel 10

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid voor het Meldpunt om met vrijwilligers te werken, dit uiteraard overeenkomstig de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers.

Artikel 11

In het kader van de werking van het Meldpunt zullen er persoonsgegevens worden verwerkt. Dit artikel biedt onder meer een rechtsgrond voor de personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving die instaan voor de operationele werking van het Meldpunt, om persoonsgegevens te mogen verwerken. Enkel voor zover het noodzakelijk is om doelstelling van het Meldpunt, namelijk de aanpak van grensoverschrijdend gedrag, te realiseren, kunnen persoonsgegevens worden verwerkt.

Daarnaast worden ook de categorieën van persoonsgegevens die kunnen worden verwerkt, de personen waarvan deze gegevens kunnen worden verwerkt en de wijzen waarop de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, bepaald.

Gelet op het advies van de Raad van State met betrekking tot het ontwerp van decreet tot oprichting en regeling van de Veilige Huizen, worden de rechtmatigheidsgronden van de verwerking van persoonsgegevens geschrapt in artikel 11 van het ontwerp van decreet. De rechtmatigheidsgronden worden hieronder wel opgesomd:

- De verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in artikel 11, §1, eerste lid, gebeurt conform artikel 6, eerste lid, e) van de AVG: de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;
- De persoonsgegevens die verwerkt worden, vermeld in artikel 11, § 1, eerste lid, kunnen ook de bijzondere categorieën van persoonsgegevens vermeld in artikel 9, eerste lid, g) van de AVG, omvatten: de verwerking is noodzakelijk om redenen van zwaarwegend algemeen belang;
- De persoonsgegevens die verwerkt worden, vermeld in artikel 11, § 1, eerste lid, kunnen ook de persoonsgegevens vermeld in artikel 10 van de AVG, omvatten: persoonsgegevens betreffende strafrechtelijke veroordelingen en strafbare feiten of daarmee verband houdende veiligheidsmaatregelen mogen op grond van artikel 6, lid 1, van de AVG alleen worden verwerkt onder toezicht van de overheid of indien de verwerking is toegestaan bij Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke bepalingen die passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen bieden.

Dat er sprake is van een (zwaarwegend) algemeen belang is duidelijk op basis van de finaliteit van het Meldpunt, met name het beschermen van slachtoffers en potentiële slachtoffers, het vermijden van toekomstige slachtoffers en het bevorderen van persoonlijk en professioneel herstel van melders.

De personen van wie de persoonsgegevens kunnen worden verwerkt, zijn de melders van grensoverschrijdend gedrag en de personen die een relevante betrokkenheid vertonen met de context van het grensoverschrijdend gedrag dat wordt gemeld. Het is noodzakelijk om deze categorie ruim te omschrijven. We kunnen niet uitgaan van vaste rollen. De melder is immers niet noodzakelijk het slachtoffer, maar kan bijvoorbeeld ook een derde, een getuige of een vermeende pleger zijn. Bovendien verschilt de "relevante betrokkenheid" van casus tot casus. Zo kan een melder reeds meermaals contact opgenomen hebben met de vertrouwenspersoon, maar zonder resultaat. In dit geval kan de vertrouwenspersoon beschouwd worden als een persoon die relevante betrokkenheid vertoont met de context van grensoverschrijdend gedrag. Dit is dan weer niet het geval wanneer een melder bijvoorbeeld helemaal geen contact heeft of wil hebben met de vertrouwenspersoon.

Andere voorbeelden van personen die onder deze categorie kunnen vallen zijn: de vermeende pleger, een getuige, een familielid, een leidinggevende in de organisatie waar grensoverschrijdend gedrag heeft plaatsgevonden, de preventieadviseur psychosociale aspecten, de schooldirectie...

Het Agentschap Justitie en Handhaving treedt op als verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerking van persoonsgegevens binnen het Meldpunt.

Paragraaf 3 bepaalt de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens. Het principe van de minimale gegevensverwerking houdt in dat persoonsgegevens niet langer dan noodzakelijk mogen worden bewaard. De maximale bewaartermijn is dan ook afhankelijk van de vraag of een melding ontvankelijk is of niet, en indien deze ontvankelijk is, welke deelopdrachten, vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, er werden uitgevoerd:

- Als het gaat om een onontvankelijke melding, worden de persoonsgegevens bewaard tot maximum één jaar na ontvangst van de melding.
- Als het gaat om een melding waarin geen andere deelopdracht dan deze vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, 1° en 4°, wordt uitgevoerd, worden de persoonsgegevens bewaard tot maximum vijf jaar na het afsluiten van het dossier.
- Als het gaat om een melding waarin één of meerdere deelopdrachten als vermeld in artikel 5, §1, tweede lid, 2°, 3°, 5°, 6° en 7°, worden uitgevoerd, worden de persoonsgegevens bewaard tot maximum tien jaar na de laatste actieve handeling in het dossier.

Deze bewaartermijn is noodzakelijk zodat gedurende tien jaar na het afsluiten van het dossier nog inzage mogelijk is wanneer er bijvoorbeeld nieuwe meldingen over eenzelfde organisatie of persoon binnenkomen of indien de melder nieuwe feiten wil melden of het dossier wil inkijken in het kader van verdere gerechtelijke of tuchtprocedures.

Een dossier wordt afgesloten in samenspraak met de melder of wanneer het contact door de melder wordt afgebroken. Een contact wordt als afgebroken beschouwd indien de melder de chat verlaat of een telefoongesprek beëindigt zonder dat er verdere afspraken gemaakt werden. Dit is ook het geval wanneer de medewerker van het Meldpunt aan de melder heeft laten weten dat het dossier zal worden afgesloten tenzij hij of zij binnen een bepaalde termijn reageert, en deze niet binnen die termijn reageert.

Met het oog op rapportering kunnen dossiers geanonimiseerd worden. Het is immers interessant om in het kader van beleidsondersteuning te beschikken over bijvoorbeeld geaggregeerde en anonieme gegevens. Op die manier kunnen er bepaalde trends worden vastgesteld en opgevolgd, zonder dat hierbij kan worden achterhaald om welke individuele personen het gaat. Aangezien de identiteit van de betrokkenen niet kan worden afgeleid, gaat het niet langer om persoonsgegevens, en zijn de bepalingen daaromtrent, zoals bijvoorbeeld de bewaartermijn, niet van toepassing.

Met het oog op de rapportering kunnen de persoonsgegevens, vermeld in het eerste lid, worden verwerkt. Hierbij moet worden benadrukt dat het niet de bedoeling is om melders of vermeende plegers uitgebreid te profileren op basis van de categorieën van persoonsgegevens opgesomd in paragraaf 1. Er wordt enkel in de mogelijkheid voorzien om deze persoonsgegevens te verwerken omdat deze vermeld zouden kunnen worden in een melding. Sowieso zal niet elke categorie van persoonsgegevens voor elke melder verwerkt worden, noch zullen deze categorieën individueel bevraagd worden door het Meldpunt. Het is zeker niet de bedoeling om met de verwerking van deze categorieën van persoonsgegevens te gaan profileren,

om daar negatieve of automatische gevolgen aan te koppelen. Dit is bovendien ook niet toegelaten op basis van de AVG.

Artikel 12

Dit artikel voorziet in de mogelijkheid om de rechten en verplichtingen vervat in de artikelen 12 tot en met 22 en artikel 34 van de AVG, te beperken. Dit is mogelijk indien de beoogde beperking noodzakelijk en evenredig is om één van de doelstellingen vervat in artikel 23, §1, AVG te waarborgen. In casu wordt beoogd de rechten van een vermeende pleger, minstens tijdelijk, te beperken om slachtoffers en potentiële slachtoffers te beschermen die worden getroffen door grensoverschrijdend gedrag dat gemeld wordt bij het Meldpunt.

Deze doelstelling is een beperkingsgrond die tot doel heeft de "rechten en vrijheden van anderen te beschermen", zoals vervat in artikel 23, §1, i), AVG. De beperking zal worden opgeheven zodra de omstandigheden die deze rechtvaardigen, niet langer van toepassing zijn. Dit is het geval wanneer er geen risico meer bestaat voor (potentiële) slachtoffers of wanneer de vermeende pleger wordt betrokken in de behandeling van de melding.

Voor de verklaringen van de melder wordt de mogelijkheid van een permanente beperking voorzien. De bescherming van de rechten en vrijheden van de melder kan immers vereisen dat de verklaringen van de melder nooit integraal worden overgemaakt aan de vermeende pleger.

Het Agentschap Justitie en Handhaving zal de toepassing van deze beperkingen in concrete gevallen documenteren en bijhouden.

In principe dient de betrokkene te worden geïnformeerd over de beperking van diens rechten op grond van artikel 23 van de AVG. Dit is, overeenkomstig artikel 23, § 2, h), van de AVG, evenwel niet vereist als dit het doel van de beperking schaadt. De beslissing om gebruik te maken van de afwijkmogelijkheid moet derhalve niet worden meegedeeld aan de vermeende pleger omdat het delen ervan onverenigbaar is met de doelstelling, namelijk dat de vermeende pleger (nog) niet op de hoogte wordt gebracht van de behandeling van de melding.

Het Meldpunt zal periodiek controleren of de beperkingen in de betrokken dossiers al dan niet moeten worden opgeheven.

Artikel 13

Dit artikel bevestigt de toepassing van het beroepsgeheim, vermeld in artikel 458 van het Strafwetboek. Het is immers belangrijk dat het Meldpunt een veilige omgeving vormt waar een melder erop kan vertrouwen dat hij in alle vrijheid informatie kan delen die vertrouwelijk blijft.

De personeelsleden van het Agentschap Justitie en Handhaving vallen onder het toepassingsgebied van artikel 29 van het Wetboek van Strafvordering, dat stelt dat iedere overheid, openbare officier of ambtenaar die in de uitoefening van zijn ambt kennis krijgt van een misdrijf of wanbedrijf, verplicht is daarvan aangifte te doen aan het parket. Volgens een meerderheidsstrekking in de rechtsleer primeert de

geheimhoudingsplicht op de ambtelijke aangifte. De aangifteplicht is 'slechts' een morele verplichting. In tegenstelling tot de schending van het beroepsgeheim, wordt de niet-nakoming van de aangifteplicht niet strafrechtelijk gesanctioneerd. Aangezien het vertrouwen tussen de medewerkers van het Meldpunt en de melder tot de essentie van de zorgverlening behoort, dreigt minstens de vertrouwensrelatie te worden ondermijnd als een dossierbehandelaar steeds aangifte zou moeten doen van een misdrijf waarvan hij in de uitoefening van zijn beroep kennis krijgt.

Artikel 14

Personen die in aanraking komen met het Meldpunt moeten op de hoogte gebracht worden van wat er met hun persoonsgegevens gebeurt. Het Agentschap Justitie en Handhaving neemt hiervoor passende maatregelen, zoals een privacyverklaring aangepast aan de diverse leeftijdscategorieën en het gebruik van een tweestapsprocedure. Verder zou dit er ook in kunnen bestaan dat het Agentschap Justitie en Handhaving in haar privacyverklaring opneemt op welke wijze zij persoonsgegevens verwerkt in het kader van de werking van het Meldpunt. Ook zal er moeten worden aangegeven op welke wijze de AVG-rechten zullen worden nageleefd.

Artikel 15

Dit artikel wijzigt de definitie van grensoverschrijdend gedrag zoals opgenomen in artikel I.3, 33°/0, van de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, zodat deze overeenstemt met de definitie opgenomen in artikel 2, 4° van het ontwerp van decreet.

Om de bevoegdheid van het Meldpunt duidelijker af te bakenen, werd er voor gekozen om in de definitie van grensoverschrijdend gedrag uit de Codex Hoger Onderwijs, die zeer uitgebreid is, het woord 'waaronder' te vervangen door het woord 'wegens'. Dit zorgt voor meer duidelijkheid over het materieel toepassingsgebied van het Meldpunt, zowel voor de melders als voor de medewerkers van het Meldpunt. Zo kan er bijvoorbeeld sprake zijn van slecht leiderschap, wat niet noodzakelijk betekent dat er ook sprake is van grensoverschrijdend gedrag.

Artikel 16

Dit artikel voorziet in een evaluatie van het decreet door de Vlaamse Regering en die wordt opgestart uiterlijk binnen 3 jaar na datum van de inwerkingtreding.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR